

E

Edukacja antyprzemocowa

Zjawisko przemocy wobec dzieci w Internecie stało się szczególnie aktualne w obliczu dynamicznego rozwoju sieci w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Tylko w grupie 7-14 lat korzysta z niego aż 83% (2,7 mln). Miejscami, z których najczęściej korzystają dzieci z tej grupy wiekowej są serwisy społecznościowe oraz streamingowe, a aż 92% używa komunikatorów. Dzieci, które nie osiągnęły 13 r.ż. w teorii nie powinny „przebywać” w tych przestrzeniach, natomiast statystyki pokazują, że $\frac{1}{3}$ dzieci w Polsce w wieku od 7 do 12 lat korzysta z mediów społecznościowych.^[1]

Według raportu NASK prawie połowa młodzieży doświadczyła w Internecie przemocy słownej w formie **wyzywania**, a jedna trzecia zetknęła się z **ośmieszaniem** i **upokarzaniem** przez osoby im znane. Niepokojącym faktem, który przedstawił raport jest to, że co czwarty młody człowiek nie potrafi stwierdzić, czy dane zdarzenie, którego jest świadkiem, jest przejawem przemocy. Wykazał on także, że starsi uczniowie częściej stają się ofiarami różnych rodzajów przemocy w sieci. Ponad $\frac{1}{3}$ uczniów 7 klasy szkoły podstawowej doświadczyła w Internecie **obraźliwych komentarzy**, a co piąty z nich był **poniżany** i **ośmieszany**. To co może niepokoić to wykazana w raporcie mała świadomość rodziców na temat potencjalnego bycia ofiarą cyberprzemocy ich dziecka oraz brak pełnej wiedzy na temat ataków agresji internetowej, jak również nieznanomość ich przyczyn.^[2]

Z raportu fundacji Unaweza wynika, że dzieci i młodzież zmagają się z głęboką samotnością, pomimo posiadania relacji z rówieśnikami. Kontakty te jednak nie zapewniają im oczekiwanej akceptacji i poczucia bezpieczeństwa.^[3] Z kolei raport NASK wykazał, że młodzież korzystająca z mediów społecznościowych co najmniej 8 godzin dziennie wykazuje wyższy poziom poczucia samotności.^[2] Dane te sugerują, że samotność występująca wśród dzieci i młodzieży może zwiększać ryzyko doświadczenia przemocy w Internecie.

W temacie cyberprzemocy warto wspomnieć o przemocy seksualnej, która poza sferą fizyczną, obejmuje również szeroki zakres zachowań niepolegających na bezpośrednim kontakcie cielesnym. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę w swoim raporcie uwzględniła cztery takie zachowania w stosunku do dzieci: ekshibicjonizm, przemoc słowną seksualną, uwodzenie (**child grooming**) oraz niechciany **seksjting** – rozpowszechnianie intymnych zdjęć lub nagrań bez zgody osoby na nich przedstawionej.

Edukacja antyprzemocowa

Wykazał on, że 26% dzieci w wieku 13-17 lat zostało wykorzystanych seksualnie bez kontaktu fizycznego oraz to co może wydawać się niepokojące to fakt, iż w poprzednim roku ten odsetek wyniósł 14%.^[4]

Ze względu na postęp technologiczny, formą przemocy seksualnej, o której należy wspomnieć jest **sexortion**. Jest to przestępstwo w sieci internetowej, które polega na szantażowaniu osób poprzez groźby ujawnienia ich intymnych zdjęć lub nagrań w celu korzyści finansowej. W tym przypadku, należy podkreślić, że nie ma gwarancji, że przekazanie pieniędzy rozwiąże problem, a wręcz może zachęcić do przedstawiania kolejnych żądań. Szantażysta może udostępniać kolejne materiały, aż nie uzyska zapłaty. Policja ostrzega także, przed przypadkami szantażowania zdjęciami/nagraniami, których szantażysta wcale nie posiada i urywa kontakt, jak ofiara wpłaci pieniądze. Zjawisko to dotyka wszystkie grupy wiekowe, w tym dzieci i młodzież.^[5] **Sexortion** może stawać się coraz powszechniejsze w szczególności na rozwój oraz dostępność sztucznej inteligencji (AI). W przestrzeni internetowej dostępne są narzędzia, które wykorzystują wyuczone modele AI do wprowadzania zmian w zdjęciach. Niestety jednym z popularnych trendów jest modyfikacja, która polega na usunięciu odzieży z wizerunku danej osoby. Ta technika może być wykorzystywana do szantażu, grożąc ujawnieniem kompromitujących materiałów, które samodzielnie wytworzył szantażysta z „pomocą” AI.^[6]

TIP: Pamiętaj, że przemoc w Internecie może mieć porównywalne skutki do przemocy w życiu realnym. Potencjalne następstwa nieodpowiedniego użytkowania tej technologii mogą prowadzić do poważnych problemów, które wpływają na życie oraz zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Aby rzetelnie prowadzić edukację antyprzemocową, trzeba również zapoznać się ze stosowanymi przez agresorów technikami.

